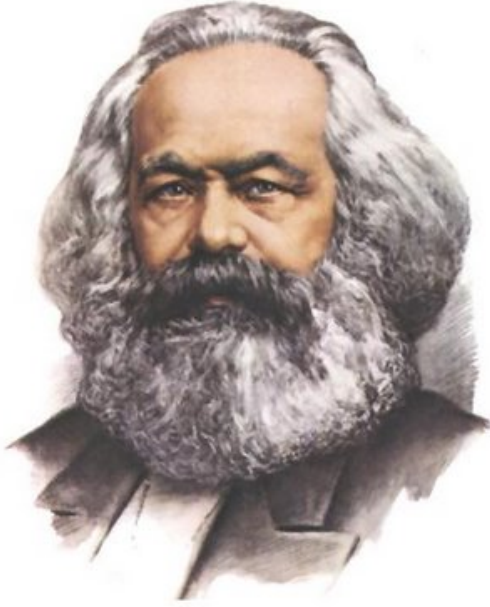

"Filozoflar dünyayı değişik biçimlerde yorumlamakla yetindiler, oysa önemli olan onu değiştirmektir."

Karl Marx

5 Mayıs 1818'de Trier'de doğdu.

- 1835'te hukuk okumaya Bonn'a, ertesi yıl da Berlin'e gitti. Henüz beş yıl önce ölmüş olan Hegel'in hala belirgin bir biçimde varlığını sürdüren felsefesinin etkisiyle felsefe ve tarihe yöneldi.

- 1841'de Epikuros ve Demokritos üstüne teziyle doktorasını verdi.

- 1842-1843 arasında Köln'de çıkan *Rheinische Zeitung*'un başyazarlığını yaptı. Aynı yılın haziranında Jenny von Westphalen ile evlendi ve ekimde Almanya'dan ayrılarak Paris'e gittiler.

- 1843-1845 arasında Arnold Ruge ile *Deutsch-Französische Jahrbücher*'i çıkardı, dergi birinci sayısından sonra yayınına son verdi. Friedrich Engels ile dostluğu başladı.

- 1845'te Fransa'da bulunması yasaklandı, Brüksel'e yerleşti (1845-1848).

- 1848'de Engels ile birlikte yazdıkları *Komünist Manifesto* Londra'da yayımlandı.

Belçika'dan sınır dışı edildi.

- 1848-1849 arasında yasaklanana dek Köln'de *Neue Rheinische Zeitung*'u çıkardı. Prusya'dan sınır dışı edildi.

- 1849'dan itibaren Londra'da yaşamaya başladı.

- 1857'de iktisat yapısına bir "genel giriş" ile Marx "İktisadına" ilişkin kapsamlı bir tasarımı ilk kez ana hatlarıyla ortaya koydu.

- 1859'da ilk iktisat yazısı olan "Ekonomi Poliğin Eleştirisi"ni yayımladı.
- 1861'e dek tuttuğu defterler *Kapital*'in ilk metnini oluşturdu.
- 1864'te Uluslararası İşçiler Birliği'nin (Birinci Enternasyonal) kurucuları arasında yer aldı.
- 1867'de Marx *Kapital*'in ikinci cildi üstünde çalışırken birinci cilt yayımlandı. 1873'te bu cildin ikinci baskısı yapıldı. Marx'ın bıraktığı notları Engels bir araya getirdi ve öbür iki cildi onun ölümünden sonra yayımladı. Marx'ın ömrünün geri kalan yılları notları üstünde çalışmakla, *Kapital*'in ikinci cildini yazmakla ve pratik olarak başarısızlığa uğramış Enternasyonal'den ayrıldıktan sonra (1873) –Rus anarşisti Bakunin'e, ulusal ekonomici Eugen Dühring'e, sosyal demokratların Gotha programına, vd. karşı-politik hareketlilik ile geçti.

- 14 mart 1883'te Londra'da öldü.

Eserlerinden Seçmeler

- Das Kapital, Buch I (1867)
- Die achtzehnte Brumaire von Louis Bonaparte (1851)
- Das Kommunistische Manifest (*gemeinsam mit F. Engels*) (1848)
- Zur Kritik der Hegelschen Rechtsphilosophie (1844)

Etkisi

Marx'ın yapıtlarının geniş ve kapsamlı bir etki yaratmış olduğundan kimsenin şüphesi yoktur. "Gerçekçiliğe" dönüşlerin yüzyılı olan on dokuzuncu yüzyılda onun toplum kuramına ilişkin bir "gerçekçiliğe" yönelişi belki de bunların içinde en kökten olanıdır. Aynı zamanda düşünçesi büyük ölçüde son büyük idealist Hegel'in düşünçesine yakındır. Marx, Hegel'den kavram-eleştirel bir araç olarak diyalektiği öğrenmiş ve onu "gerçek" tarihsel süreçlere uygulamıştır. Ekonomik sorunun toplum eleştirisinin aracı olarak değer kazanması ise yeni bir ögedir. Böylece Marx felsefeye önemli ölçüde bir "toplumsal çözümlene bakışı" kazandırmıştır.

Çağdaş toplum felsefesi ve sosyolojinin oluşumu onsuz düşünülemez. Her ne kadar Marksist tarih modeline zamanında kuşkuyla yaklaşılmış olsa da, Max Weber, Georg Simmel, Emile Durkheim, Talcott Parsons, Norbert Elias gibi sosyologlar, Adorno ve ardından Habermas gibi toplum kuramcıları, Marx'ın önermelerine dayanarak –ister onlara karşı çıkararak ister onlarla tartışarak olsun- kendi kavramlarını oluşturmuşlardır. Marksist toplum eleştirisini yeniden canlandırmaya yönelik girişimler günümüzde daha çok Marx'ın erken dönem yazılarında aranmaktadır.